

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.15
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.6/6 din 03.07.2015*

UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI *(asistenții judiciari și greșieri)*

CURRICULUM

AUTOR:

Dinu VATAMAN,
*Specialist Tehnologii Informaționale în Justiție,
formator*

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU – 2015

I. PRELIMINARII

Informatizarea sistemului judecătoresc este o prioritate pentru Republica Moldova, fiind un element indispensabil pentru funcționarea și gestionarea justiției în condițiile în care numărul de dosare este în continuă creștere. În cadrul disciplinei vor fi prezentate principiile de bază de funcționare și utilizare a sistemelor informaționale în domeniul justiției, o atenție aparte fiind acordată și subiectului de securitate informațională și securitate a datelor.

Cursul de studiu este îndreptat pentru personalul implicat în procesul de realizare a actului de justiție. Materialul de studiu este adaptat terminologiei juridice, pentru a asigura o percepere a situațiilor/problemelor și soluțiilor aferente.

Scopul disciplinei este de a asigura cele cunoștințele necesare asistenților judiciari și grefierilor în utilizarea și administrarea instrumentelor IT de birou. Utilizarea lor corectă și modalitatea de sporirea a performanței. Ca și orice element nou utilizat în instituțiile de stat, utilizarea noilor sisteme informaționale atrage după sine și anumite riscuri de securitate. Astfel, beneficiarii disciplinei vor lua cunoștință cu metodologiile și standardele internaționale în materie de asigurare a securității datelor, transmiterii și prelucrării acestora.

În cadrul cursului, vor fi studiate principalele instrumente care stau la baza funcționării sistemelor informaționale, inclusiv în sistemul justiției, după cum urmează:

Definiția Informației - o bună parte din funcționari lucrează cu informația însă într-un mod evaziv o percep, datorită deprinderii lucrului cu aceasta. Astfel, informația în mare parte ia forma modalității de lucru prin intermediul căreia aceasta este generală. Discrepanțele tehnice de generare, utilizare și stocare creează dificultăți la capitolul managementului acesteia. Luând în considerație că, o bună parte din greșeri și asistenți judiciari participă activ direct sau indirect în procesul de elaborare a sistemelor informaționale utilizate în sistemul judiciar. Perceperea corectă a parametrilor datelor, va ușura analiza acesteia și va contribui la înțelegerea logicii de funcționare a aplicațiilor, astfel, reducând la un minim necesar repulsia la procesul de implementare a noilor sisteme informaționale.

Rețelele informaționale - Societatea actuală se bazează pe un schimb foarte activ de informații. Comparativ cu anii 1990, în anul 2015, vitezele de transmitere și volumul de date au crescut de peste 1. Mil de ori. Acesta, la rândul său, generează anumite schimbări de comportament și percepție. Înțelegerea principiilor de bază privind funcționarea rețelelor informaționale, va permite luarea deciziilor corecte în ceea ce privește managementul informației, precum și interacțiunea cu alte sisteme terțe menite să faciliteze activitatea de bază a utilizatorilor.

Sistemele de operare - reprezintă temelia utilizării și dezvoltării sistemelor informaționale. Datorită acestora, utilizatorii de calculatoare percep informația în forma în care este accesibilă astăzi. Înțelegerea principiilor de funcționare, va permite ușurarea lucrului cu calculatoarele, identificarea elementelor care asigură performanța acestora. De asemenea, modalitatea de identificare a eventualelor problemelor de utilizare, prin citirea logurilor sistemelor de operare și remediarea acestora.

Instrumentele de oficiu - în categoria dată de resurse informaționale intră aplicațiile utilizate în realizarea produsului finit al activității personalului instanțelor de judecată. În linii generale,

majoritatea acțiunilor sunt realizate în cadrul instanței țin în mare parte de editarea documentelor. În dependență de conținutul documentului, pe piața serviciilor software sunt disponibile anumite aplicații: redactore de text (Ms.Word), redactore de tabele și date sistematizate (Ms.Excel), redactore de prezentări (Ms.PowerPoint), redactore de baze de date (Ms.Access). Scopul cursului este de a înțelege modalitatea de funcționare a acestora și forma corectă de utilizare. De asemenea, va fi făcută o analiză comparativă a soluțiilor soft utilizarea cărora necesită licențe și celor opensource.

Riscurile de securitate - utilizarea pe larg a sistemelor informaționale în sectorul guvernamental a influențat și apariția anumitor riscuri. Dacă la etapa lucrului cu transmiterea datelor pe suport de hârtie, securitatea datelor prezenta în mare parte asigurarea integrității inaccesibilității documentului per se, atunci în utilizarea sistemelor informaționale, fiecare etapă de prelucrare, transmitere și stocare a datelor generează anumite potențiale riscuri, nu doar la nivel centralizat, ci și la nivel de utilizator individual. În cadrul cursului, beneficiarii urmează să fie instruiți în identificarea riscurilor de securitate, și în dependență de tipul acestuia să întreprindă anumiți pași depășirea și remedierea lor. Accentul va fi pus în special pe riscurile de hardware, riscurile software, riscurile umane și riscurile naturale. De asemenea, beneficiarii urmează să fie informați despre modalitatea de funcționare a aplicațiilor malware (virusi, cai troian, keylogger) și comportamentul în vederea prevenirii daunelor de pe marginea lor.

Un alt accent va fi pus pe prezentarea funcționării aplicațiilor curente utilizate în sistemul judiciar.

Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) și a Sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată "SRS Femida", are drept scop sporirea considerabilă a eficienței și eficacității procesului de îndeplinire a justiției. De asemenea, scopul PIGD și SRS Femida l-a constituit facilitarea și automatizarea organizării manuale a muncii în cadrul instanțelor judecătorești din Republica Moldova.

Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) constituie o parte componentă a efortului de consolidare a sistemului judiciar moldovenesc și de prevenire și combatere a corupției.

Sistemul de înregistrare audio a ședințelor de judecată "SRS Femida" constă din echipament periferic (calculatoare și microfoane) și un soft special de înregistrare. În 2009, grație suportului financiar din partea Programului pentru Buna Guvernare finanțat de Fondul „Provocările Mileniului” și administrat de către USAID, toate sălile de judecată din instanțele de judecată din Moldova au fost dotate cu seturi de înregistrare audio a ședințelor de judecată. Obligatorietatea înregistrării audio a ședințelor este prevăzută de Codurile procesuale penal și civil din R.M, iar modalitatea de înregistrare și responsabilitatea pentru efectuarea, păstrearea și arhivarea înregistrărilor audio sunt prevăzute în Regulamentul privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată aprobat prin Hotărârea CSM nr. 212/8 din 18 iunie 2009.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei **UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI** audientul va obține următoarele competențe:

1. Abilitatea de a identifica și clasifica corect informația
2. Competențe în aprecierea corectă a valorii informației și legăturii logice în anumite sisteme informaționale.

3. Abilitatea de conștientiza despre modul transmitere și recepționare a datelor, precum și validarea autenticității lor.
4. Cunoștințe privind funcționarea și utilizarea sistemelor de operare la calculatoare. Abilități de configurare minimă a acestora pentru asigurarea funcționalității și coerenței în activitate.
5. Abilități avansate de utilizare a instrumentelor de oficiu.
6. Abilități de prevenire și combatere a riscurilor de securitate informațională. Abilități de întocmire a politicilor de securitate informațională la locul de muncă.
7. Abilități de utilizare a sistemului informațional PIGD și SRS Femida și interacțiunea acestora cu alte sisteme informaționale utilizate.

III. OBIECTIVELE GENERALE

La sfârșitul studiului disciplinei „ **UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI**” audientul va fi capabil să:

- întocmească instrumentele de generare, utilizare și prelucrare a informației.
- dispună corect de sistemele informaționale în procesul de prelucrare a datelor cu caracter judiciar.
- să administreze corect sistemele de operare
- determine riscurile de securitate și să ia atitudine de modalitățile de a le combate.
- aplice corect principiile de lucru ale programului integrat de gestionare a dosarelor (pigd) și a sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată (srs femida);
- să conducă cercetări juridice cu utilizarea sistemelor informaționale disponibile (<http://csj.md>, <http://cauta.csj.md>, <http://hudoc.echr.coe.int>)

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI	Dinu Vataman	2015	16	6	10	Teste pentru evaluarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Principiile de bază, sarcinile și scopurile tehnologiilor informaționale. Ce reprezintă informația. În ce formă este	2	3

	percepută informația. Modalitățile de transmitere. Modalitățile de percepere. Rezultatele perceperei. Ce înseamnă comunicarea. Structura comunicării. Comunicarea juridică. Rezultatele procesului de comunicare Mijloace moderne de comunicare. Rețele informatice.		
2.	Informații generale despre sisteme de operare. Tipurile sistemelor de operare. Descrierea sistemelor de operare Windows, Linux. Android. Ce înseamnă server? Ce înseamnă aplicație. Tipurile de aplicații. Tendințe în programarea aplicațiilor - locale și web. Aplicațiile pentru oficiu Internetul și intranetul. Programe și servicii internet. Programe și servicii internet. Resursele informaționale în justiție, Portalul Instanțelor de Judecată, Portalul Curții Supreme de Justiție și sistemele informaționale integrate, sistemul CEDO - HUDOC.	2	3
3.	Riscurile de securitate - Riscurile naturale, Riscurile hardware, Riscurile software, Riscurile umane, aplicațiile malware	1	2
4.	Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).Sistemul de înregistrare tehnică a ședințelor de judecată SRS "Femida".	1	2
TOTAL		6	10

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Principiile de bază, sarcinile și scopurile tehnologiilor informaționale. Ce reprezintă informația. În ce formă este percepută informația. Modalitățile de transmitere. Modalitățile de percepere. Rezultatele perceperei. Ce înseamnă comunicarea. Structura comunicării. Comunicarea juridică. Rezultatele procesului de comunicare Mijloace moderne de comunicare. Rețele informatice.		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Repere de conținut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obiectul de studiu, principiile de bază, sarcinile și scopurile tehnologiilor informaționale. - Ce reprezintă informația. În ce formă este percepută informația. - Modalitățile de transmitere, percepere și rezultatele acestor acțiuni. - Ce înseamnă comunicarea. Structura comunicării. Comunicarea juridică. Rezultatele procesului de comunicare - Mijloace moderne de comunicare. - Rețele informatice. <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Curs/prelegere</i></p> <p>Prelegerea cu suport vizual. Power Point, laptop, proiector. Proiector/laptop, Acces internet</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică Acces internet</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> - Studierea unor materiale informative și identificarea informației relevante și clasificarea acesteia. - Vor fi analizate modalitățile de transmitere a datelor între mai mulți actori. Formularea corectă a conținutului unei informații pentru a fi percepută. - Specificul comunicării juridice. Identificarea și valorificarea elementelor cheie în procesul de elaborare a informației juridice - Rețele informatice și principiile de funcționare și administrare. 	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Discuții interactive. Simulări practice</p>	<p>Studierea și evaluarea elementelor studiate utilizate la locul de muncă, precum și raportat la obligațiile de serviciu</p>
<p>Tema 2. Informații generale despre sisteme de operare. Tipurile sistemelor de operare. Descrierea sistemelor de operare Windows, Linux. Android. Noțiunea de server. Noțiunea de aplicație. Tipurile de aplicații. Tendințe în programarea aplicațiilor - locale și web. Aplicațiile pentru oficiu. Internetul și intranetul. Programe și servicii internet. Programe și servicii internet. Resursele informaționale în justiție, Portalul Instanțelor de Judecată, Portalul Curții Supreme de Justiție și sistemele informaționale integrate, sistemul CEDO - HUDOC.</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Repere de conținut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Informații generale despre sisteme de operare. Tipurile sistemelor de operare. Descrierea sistemelor de operare Windows, Linux. Android. Noțiunea de Server. - Noțiunea de aplicație. Tipurile de aplicații. Tendințe în programarea aplicațiilor - locale și web. - Aplicațiile pentru oficiu. - Internetul și intranetul. Programe și servicii internet. Programe și servicii internet. - Resursele informaționale în justiție, Portalul Instanțelor de Judecată, Portalul Curții Supreme de Justiție și sistemele informaționale integrate, sistemul CEDO - HUDOC. <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vor fi realizate sarcini de evaluare a performanței, optimizare și administrare a sistemelor de operare. - Analiza structurii și elementelor esențiale de funcționare a sistemelor aplicațiilor soft. Setarea și administrarea lor. - Utilizarea corectă a instrumentelor de oficiu (redactorului de texte, tabelor, graficelor și prezentărilor, poștei electronice). - Funcționarea internetului, comunicarea și transmiterea datelor prin internet și intranet. Aplicațiile folosite pentru valorificarea 	<p style="text-align: center;"><i>Curs/prelegere</i></p> <p>Prelegerea cu suport vizual. Power Point, laptop, proiector. Proiector/laptop, Acces internet</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Discuții interactive. Simulări practice,</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică, Acces internet</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Studierea și evaluarea elementelor studiate utilizate la locul de muncă, precum și raportat la obligațiile de serviciu</p>

<p>beneficiilor internetului și intranetului.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea sistemelor informaționale de pe portalul instanțelor de judecată. Principii de identificare a datelor cu caracter juridic. 		
Tema 3. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Repere de conținut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definierea termenului de risc de securitate. - Consecințele apariției riscurilor și impactul asupra activității de bază. - Riscurile naturale - Riscurile hardware - Riscurile software - Riscurile umane - Aplicațiile malware: Viruși, cal Troian, vierme, Keylogger, backdoor, ransomware, snifer. <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - În baza temelor 1 și 2 vor fi analizate riscurile de securitate și modalitățile de prevenire ale lor. - Evaluarea aplicațiilor destinate reducerii riscurilor. - Elaborarea politicilor de securitate informațională. 	<p style="text-align: center;"><i>Curs/prelegere</i></p> <p>Prelegerea cu suport vizual. Power Point, laptop, proiector. Proiector/laptop, Acces internet</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Discuții interactive. Simulări practice</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Aplicarea cunoștințelor la locul de muncă.</p>
Tema 4. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) și SRS Femida		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Repere de conținut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Principiile de bază privind funcționarea PIGD și SRS Femida. - Etapele prelucrării informațiilor. - Rolurile actorilor implicați în utilizarea sistemelor în cauză. - Alți beneficiari a informației de prelucrate de PIGD și Femida și interacțiunea cu aceștia. <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea simulărilor de utilizare a PIGD și SRS Femida. - Obținerea deprinderilor aferente amplasării formelor de colectare a datelor și de căutare a datelor în sistem. 	<p style="text-align: center;"><i>Curs/prelegere</i></p> <p>Prelegerea cu suport vizual. Power Point, laptop, proiector. Proiector/laptop, Acces internet</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Discuții interactive Simulări practice</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Aplicarea cunoștințelor la locul de muncă.</p>

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

A. Evaluare continuă:

- Participarea audiențelor în cadrul seminarelor;
- Soluționarea în scris a spețelor la temele studiate;
- Descrierea etapelor decizionale în rezolvarea spețelor
- Realizarea activităților individuale în grup;
- Redactarea politicilor de securitate informațională
- Susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală:

Se va efectua prin test, care va conține întrebări teoretice și practice

Mostre pentru evaluarea finală.

TESTE

Subiectul I: Informațiile cu caracter juridic.

- Citiți textul. Identificați informația de conținut. Identificați informația meta.
- Validați sursa informației. Enumerați pașii.
- Evaluați riscul de securitate informațională la locul de muncă. Descrieți pașii de evaluare, prevenire și contracarare.
- Redactați un document respectând rigorile în aplicația de editare a documentelor.

Subiectul II: Examinarea dosarului prin intermediul PIGD.

- Salvați ședințe de judecată în calendarul ședințelor de judecată. Salvați rezultatul ședinței de judecată pentru dosar civil, penal și contravențional.
- Aplicați în practică Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD). Salvați cereri de recuzare. Repartizați cereri de recuzare. Salvați încheiere cu privire la recuzare. Repartizați repetat dosarul, modificați judecătorul.
- Completați Fișa Inculpatului și Fișa Părții vătămate pentru dosarele penale.
- Salvați informații în registrul măsurilor de asigurare a acțiunii.
- Salvați cereri de apel recurs. Completați scrisoare de însoțire și titlu executoriu.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Ghidul utilizatorului – Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor. Chișinău 2014. Programul MRGSP.
2. Regulament privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale. Aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 149/11 din 29 martie 2009. (<http://csm.md>)
3. Ghidul utilizatorului – Sistemul de înregistrare audio a ședințelor de judecată "SRS Femida". MGTSP, 2009.
4. Regulament pentru înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 338/13 din 12 aprilie 2013. (<http://csm.md>)
5. Registrul actelor juridice MoldLex. www.Lex.md
6. Ghid de utilizare Ubuntu <http://ubuntu-manual.org/?lang=ro>
7. Ghid de utilizare windows 7 <http://www.asesoftdistribution.ro/files/archive/manual/microsoft/manual-utilizare-windows-7.pdf>
8. Portalul Instanțelor de judecată <http://instante.justice.md>
9. Portalul Curții Supreme de Justiție <http://despre.csj.md>
10. Sistemul de căutare a jurisprudenței CEDO <http://hudoc.echr.coe.int>